

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/3595/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Knk.VII.39.224/2024/5. számú végzése alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz tárgyában az eljárást megszünteti.

Indokolás

- [1] Nagy Tímea, dr. Kemény Dénes, Kovács István László és Vaskuti István mint indítványozók jogi képviselőjük (dr. ifj. Balsai István ügyvéd; Balsai Ügyvédi Iroda) útján alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő.
- [2] 1. Az indítványozók az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése, valamint a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 57. § (4) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz a Kúria Knk.VII.39.224/2024/5. számú végzésével szemben, s kérték a bírói döntés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [3] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy tényállása szerint egy természetes személy 2024. szeptember 2-án aláírásgyűjtő ívet nyújtott be a Fővárosi Választási Irodához, melyben fővárosi szintű helyi népszavazás kitűzését kezdeményezte az „Egyetért-e Ön azzal, hogy Budapest Főváros Önkormányzata pályázatot nyújtson be a 2036. évi nyári olimpiai és paralimpiai játékok megrendezésére?” szövegű kérdéssel.
- [4] A Fővárosi Választási Bizottság 260/2024. (IX. 27.) FVB határozatával (a továbbiakban: FVB határozat) a kérelmező népszavazásra javasolt kérdése hitelesítését megtagadta arra hivatkozva, hogy az nem felel meg az Nsztv. 39. § (1) bekezdésében foglalt jogalkotói és választópolgári egyértelműség követelményének.

- [5] A kérelmező jogi képviselője útján az FVB határozattal szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A Kúria Knk.VII.39.224/2024/5. számú végzésével az FVB határozatát megváltoztatta, és a helyi népszavazásra javasolt kérdést hitelesítette.
- [6] Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban hivatkoztak arra, hogy olimpiai bajnokok, illetve különféle sportszakmai tisztségeket is betöltenek. Továbbá mindannyian az olimpiai eszme, az Olimpiai Mozgalom és a következő magyar sportgeneráció nevelésének elkötelezett támogatói. Munkájuk és meggyőződésük szerint is abban érdekeltek, hogy Magyarország és Budapest a jövőben olimpiai játékoknak adjon otthont. Az indítványozók úgy nyilatkoztak, hogy a Kúria előtti eljárásban mint érdekelték nem vettek részt. Ugyanakkor érintettségük igazolása körében előadták, hogy a hitelesített népszavazási kérdésben tartott eredményes népszavazás hatással lenne az indítványozóknak mint választópolgároknak és sportolóknak, aktív sportszakembereknek az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésében foglalt népszavazáshoz való jogára és az alkotmányjogi panaszban hivatkozott más alapjogára is.
- [7] Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban előadták, hogy a Kúria olyan mértékben tágította ki az egyértelműség követelményének törvényi kereteit, hogy a népszavazási kérdés egyértelműségére vonatkozó jogértelmezése kilépett az Alaptörvény 28. cikkéből fakadó, az Nsztv. 39. § (1) bekezdésében vázolt alkotmánykonform értelmezési tartományból, és ennek következtében *contra constitutionem* megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését. A Kúria végzése nem tartalmaz arra vonatkozó megállapítást, hogy a hétköznapi értelemben használt és általános jellegű „pályázat benyújtása” kifejezés az alkotmányjogi panaszban bemutatott konkrét körülmények mellett pontosan mit jelent, annak mi a tényleges tartalma, mivel a „pályázat benyújtása” nyelvtani értelemben nem létező eljárási cselekmény az olimpiai játékok megszervezésének kétfordulós eljárása során. A kérdés által használt fogalomrendszer (konkrét, 2036-ban tartandó olimpiai és paralimpiai játékokra vonatkozó pályázat benyújtása) tehát nem pusztán egyértelműségi aggályt vet fel, hanem az érvényes és eredményes népszavazás végrehajtását zárja ki fogalmilag, amely nem egyeztethető össze a népszavazás alkotmányos céljával.
- [8] Hivatkoztak arra is, hogy a népszavazási kérdés a választópolgárokat megtévesztve azt a látszatot kelti, hogy közvetlen hatalomgyakorlás keretében kötőerővel rendelkező döntést hozhatnak a 2036. évi nyári olimpiai játékok megrendezéséről, holott erre az indítványban kifejtettekre tekintettel, a rendezési jogról szóló eljárás sajátosságai miatt nincs lehetőségük. Az indítványozók szerint a Kúria nem ismerte fel, hogy a kérdés nem bocsátható helyi népszavazásra, és azt sem, hogy az országos népszavazás körében közvetlenül az Alaptörvényre visszavezethető kizárt tárgykörre irányul. Ekként a döntés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését sértő módon, tartalmi értelemben is önkényessé és így alaptörvény-ellenessé vált.

- [9] A kifejtettek alapján az indítványozók szerint a Kúria végzése a tisztességes eljáráshoz való jogba ütközik és sérti a népszavazáshoz való jogot, valamint ellentétes a népszavazás alkotmányos rendeltetésével ezért alaptörvény-ellenes. Az indítványozók végezetül leszögezték, hogy nem kívánják megkérdőjelezni, hogy biztosítani kell a társadalmi vita, a véleménynyilvánítás lehetőségét az olimpiai játékok megrendezése kérdésében. Egyetértenek azzal, hogy a tájékoztatói szakasz lezárulta után, a részletek ismertetésén és az alkotmányos, törvényes keretek között biztosított legyen a népszavazás lehetősége, ám azt a Nemzetközi Olimpiai Bizottság eljárási szabályai miatt is idő előttinek tartják jelenleg.
- [10] 2. Az indítvány benyújtását követően az Alkotmánybíróság a IV/3594/2024. számú ügyben hozott határozatában megsemmisítette a Kúria Knk.VII.39.224/2024/5. számú végzését. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben megállapította, hogy a IV/3594/2024. számú ügyben hozott határozat a jelen alkotmányjogi panaszt nyilvánvalóan okafogyottá teszi.
- [11] Az Abtv. 59. §-a szerint az Alkotmánybíróság – ügyrendjében meghatározottak szerint – a nyilvánvalóan okafogyottá váló ügyek esetén az előtte folyamatban lévő eljárást megszüntetheti. Az Ügyrend 67. § (2) bekezdés e) pontja alapján – egyebek mellett – okafogyott válik az indítvány, ha az tárgytalanná vált, ezért az Alkotmánybíróság eljárását jelen ügyben megszüntette.

Budapest, 2024. december 17.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró